

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **R. H.**, zastoupen JUDr. Tomášem Rybářem, Ph.D., advokátem se sídlem Purkyňova 2121/3, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 449/3, Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2014, čj. JMK 135283/2014, sp. zn. S-JMK 135283/2014/ODOS/St, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 2. 2016, čj. 33 A 7/2015 – 40,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 30. 10. 2014, čj. ODSČ-42268/14-12 (dále „rozhodnutí o přestupku“), Magistrát města Brna, odbor dopravněsprávních činností (dále „magistrát“), uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o silničním provozu“), kterého se měl dopustit porušením § 5 odst. 2 písm. b) tohoto zákona tím, že dne 15. 6. 2014 v 0.29 hod. řídil osobní motorové vozidlo X v Brně na ulici Charbulova, kde se u domu čp. 29 na výzvu Policie ČR podrobil dechové zkoušce

na přítomnost alkoholu v krvi. Dechová zkouška zjistila po odečtu odchylek hladinu alkoholu 0,26 a 0,23 g/kg. Za toto jednání magistrát uložil žalobci pokutu 8000 Kč a zákaz řízení všech motorových vozidel na dobu 6 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, přičemž do zákazu činnosti započetl dobu od 15. 6. 2014, kdy byl žalobci zadržen řidičský průkaz, a uložil mu povinnost nahradit náklady řízení.

[2] Rozhodnutím ze dne 19. 12. 2014, čj. JMK 135283/2014, sp. zn. S-JMK 135283/2014/ODOS/St (dále „napadené rozhodnutí"), Krajský úřad Jihomoravského kraje (dále „žalovaný") zamítl žalobcovo odvolání proti shora uvedenému rozhodnutí o přestupku a toto rozhodnutí potvrdil.

II.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Brně. Krajský soud žalobu zamítl. Přisvědčil žalovanému, že omluva žalobce z jednání o přestupku nařízeného na den 21. 10. 2014 nebyla náležitá podle § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o přestupcích"). Omluvu z jednání zaslal magistrátu pan R. V., který nebyl zástupcem žalobce, a to e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu, který neobsahoval žádný doklad o tvrzené pracovní neschopnosti žalobce a nebyl potvrzen v souladu s § 37 odst. 4 správního řádu do 5 dnů písemně, ústně do protokolu anebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem. Žalobce nepředložil plnou moc udělenou panu V. ani doklad o tvrzené pracovní neschopnosti ani dodatečně, ani v odvolání. Omluvu sice lze učinit i telefonicky či elektronicky, nicméně musí být prokazatelné, že je tento projev vůle přičitatelný předvolané osobě, případně jejímu zástupci.

[4] Krajský soud uzavřel, že nebylo povinností magistrátu činit další procesní úkony na základě prostého e-mailového podání osoby, která neměla s projednávanou věcí nic společného. Na tomto závěru nic nemění ani dva rozsudky Nejvyššího správního soudu zmíněné žalobcem, neboť se týkaly odlišného skutkového stavu. V prvním případě omluvu učinil přímo obviněný z přestupku, nikoli třetí osoba, v druhém případě se omluvil advokát obviněného, který požádal o změnu termínu jednání z důvodu zahraniční služební cesty.

III.

[5] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítl, že právo obviněného z přestupku být přítomen ústnímu jednání je třeba vykládat extenzivně. Náležitá je jakákoli forma omluvy, je-li v ní uveden dostatečný důvod. Zákon nestanoví, že důvod omluvy z jednání je třeba prokázat. K důvodnosti omluvy postačuje, aby účastník tvrdil takové skutečnosti, které jsou omluvitelné a znemožňují účast na jednání. Zákon nevylučuje, aby omluvu z jednání předložila třetí osoba. Pokud magistrát omluvu neakceptoval, měl stěžovatele vyrozumět, že omluvu nepovažuje za náležitou. Správní orgán není povinen rozhodnout o přestupku bezprostředně po ústním jednání. Magistrát věděl o stěžovatelově pracovní neschopnosti, a proto měl omluvu akceptovat. Žalovaný ani krajský soud nevyzvali stěžovatele k doložení plné moci pana V., a proto se nemohou dovolávat absence tohoto dokladu ve spisovém materiálu.

[6] Stěžovatel namítal již v odvolání a také v žalobě, že mu magistrát znemožnil doplňovat důkazy. Nemůže jít k tíži stěžovatele, že magistrát tuto skutečnost neuvedl v protokolu o ústním jednání ze dne 10. 9. 2014. Magistrát odročil jednání na den 21. 10. 2014 právě proto, že stěžovatel trval na doložení dalších důkazů. Závěr krajského soudu, že stěžovatel nikdy neprojevil vůli doplnit důkazy v řízení před magistrátem, je proto zavádějící.

[7] Předvolání k ústnímu jednání neobsahovalo poučení, že na jednání bude možné vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Tím magistrát porušil poučovací povinnost podle § 4 odst. 2 správního řádu. Je vhodné, aby předvolání k jednání bylo doručeno písemně, telefonické předvolání je nedostatečné. Jsou-li pochybnosti o řádném předvolání obviněného k jednání, pak platí, že řádně předvolán nebyl.

IV.

[8] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] V posuzované věci bylo sporné, zda se stěžovatel náležitě omluvil z ústního jednání o přestupku nařízeného na den 21. 10. 2014, a zda tudíž byly splněny podmínky pro projednání přestupku v jeho nepřítomnosti. Stěžovatel tvrdil, že omluvu z jednání zaslal magistrátu dne 20. 10. 2014 prostřednictvím pana V. Podle stěžovatele nebylo rozhodné, že pan V. zaslal magistrátu omluvu pouze e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu, který nepotvrdil postupem podle § 37 odst. 4 správního řádu, že neprokázal své zmocnění k zastupování stěžovatele v řízení o přestupku, ani že nedoložil tvrzený důvod omluvy (pracovní neschopnost stěžovatele). Podle stěžovatele totiž postačila jakákoli forma omluvy učiněná i prostřednictvím třetí osoby a důvod omluvy nebylo třeba prokazovat. Kasační soud stěžovateli nepřisvědčil.

[12] Podle § 74 odst. 1 zákona o přestupcích platí, že *„o přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.“*

[13] Judikatura Nejvyššího správního soudu se opakovaně zabývala tím, jakou omluvu lze považovat za náležitou. Dospěla k závěru, že nemusí jít nutně vždy o omluvu předem, ale že omluva musí být učiněna bezodkladně (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2009 čj. 7 As 9/2009 – 66), obviněný ji musí odůvodnit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2006 čj. 1 As 19/2005 – 71) a doložit podle svých objektivních možností. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2013, čj. 6 As 25/2013 – 23, totiž *„obviněného z přestupku nestíhá pouze povinnost tvrzení, ale též*

povinnost důkazní. Jinak by správní orgán stěží mohl důležitost důvodu v omluvě uvedeného zkoumat a hodnotit, ačkoliv v souladu se zákonem o přestupcích tak činit musí." Není-li omluva náležitá, není správní orgán povinen vyzývat obviněného k jejímu doplnění o chybějící náležitosti. Nenáležitost omluvy totiž zakládá správnímu orgánu oprávnění bez dalšího postupovat podle § 74 odst. 2 věty druhé zákona o přestupcích a projednat věc v nepřítomnosti obviněného (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2013, čj. 9 As 6/2013 – 26).

[14] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem, že z jednání se lze omluvit i jinou formou, než která je vyhrazena pro podání správnímu orgánu podle § 37 odst. 4 správního řádu (například telefonicky nebo e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu), neboť v řadě životních situací nelze bezodkladnost omluvy zajistit jinak než použitím těchto rychlých komunikačních prostředků. Důvodem omluvy byla tvrzená pracovní neschopnost, v níž se stěžovatel nacházel od pátku 17. 10. 2014. Omluva došla magistrátu v pondělí 20. 10. 2014, tedy hned první pracovní den poté, co pracovní neschopnost nastala, a zároveň ještě před ústním jednáním, které se konalo v úterý 21. 10. 2014.

[15] Stěžovatel však důvod omluvy řádně nedoložil, a to ani dodatečně, ani v odvolání proti rozhodnutí o přestupku, ačkoli byl o povinnosti doložit důvod omluvy poučen již v předvolání k prvnímu ústnímu jednání nařízenému na den 10. 9. 2014. Neprokázal, že se v rozhodné době skutečně nacházel v pracovní neschopnosti, ačkoli objektivně mu nic nebránilo předložit správnímu orgánu potvrzení o pracovní neschopnosti. Proto nelze jeho omluvu považovat za náležitou ve smyslu § 74 odst. 1 zákona o přestupcích.

[16] Na shora uvedeném nic nemění judikatura zmíněná stěžovatelem v kasační stížnosti. Ve všech třech zmíněných judikátech (rozsudky Nejvyššího správního soudu čj. 7 As 9/2009 – 74 a čj. 7 As 28/2009 – 99 a rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2839/2008) nebylo sporu o tom, že účastníci řízení řádně prokázali důvod své omluvy z jednání. Ani v jednom z odkazovaných judikátů soudy nevyslovily, že by podmínky náležité omluvy z jednání splnila i taková omluva, jejíž důvod by účastník řízení nedoložil.

[17] Stěžovatel dále namítl, že projednáním přestupku v jeho nepřítomnosti mu magistrát upřel základní procesní právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a navrhovat důkazy k prokázání svých tvrzení. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani těmto námitkám. Magistrát poučil stěžovatele o právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí již v předvolání k jednání nařízenému na den 10. 9. 2014, kterého se stěžovatel osobně účastnil. Na tomto jednání magistrát umožnil stěžovateli vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a stěžovatel navrhl provést důkaz znaleckým posudkem, který by určil, že výsledek dechové zkoušky na přítomnost alkoholu byl falešně pozitivní. Uvedl, že tento posudek předloží magistrátu do 10. 10. 2014. Magistrát vzal tento návrh v potaz, neboť jednání odročil na den 21. 10. 2014. Na jednání dne 21. 10. 2014 již magistrát neshromažďoval nové podklady rozhodnutí, pouze uvedl, že vyčká, zda stěžovatel doplní elektronickou omluvu ve lhůtě 5 dnů v souladu s § 37 odst. 4 správního řádu. Magistrát tedy vytvořil stěžovateli dostatečné podmínky pro uplatnění jeho procesních práv. Správním orgánům nelze klást k tíži, že stěžovatel svých práv nevyužil, protože se bez náležité omluvy nezúčastnil ústního jednání konaného dne 21. 10. 2014.

[18] Nejvyšší správní soud se blíže nezabýval námitkou, že stěžovatel nebyl na jednání dne 21. 10. 2014 řádně předvolán. Tato námitka je nepřípustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť ji stěžovatel uplatnil poprvé až v kasační stížnosti, ačkoli mu nic nebránilo uplatnit ji již v řízení před krajským soudem. Pro úplnost lze dodat, že magistrát předvolal stěžovatele na říjnové jednání ústně, o čemž učinil záznam do protokolu o jednání ze dne 10. 9. 2014, kterého se stěžovatel osobně účastnil. V protokolu je uvedeno, že stěžovatel vzal toto předvolání na vědomí. Stěžovatel byl o všech svých procesních právech souvisejících s ústním jednáním řádně poučen již v písemném předvolání na jednání, které se konalo dne 10. 9. 2014. Na říjnové jednání byl stěžovatel předvolán s více než měsíčním předstihem a prokazatelným způsobem, neboť předvolání k dalšímu jednání bylo součástí protokolu o jednání, který stěžovatel osobně podepsal.

[19] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine*).

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu nevznikly žádné náklady mimo rámec běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 15. srpna 2016

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu